

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-3-153 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 10-59/1205-455
Karar Tarihi : 16.9.2010

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Mehmet Akif ERSİN, İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER: Nazlı VAROL, İmren SEYRANTEPE

C. ŞİKAYET

EDEN

:Ahmet T. KEŞLİ

Büyükdere Cad. Pekintaş İş Merkezi No:32/9 Şişli/İstanbul

20

D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA YAPILANLAR:

Betareks Metalize İplik ve Ambalaj Sanayi A.Ş.

Savaş Cad. Barış Sok. No:6 Merter/İstanbul

E. DOSYA KONUSU: Betareks Metalize İplik ve Ambalaj Sanayi A.Ş.'nin, 2007/13033 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nda %18 olarak belirtilen KDV oranını %8 olarak uygulamak yoluyla mal bedelinde suni indirimlerle yıkıcı fiyatlamaya yaptığı iddiası.

30 **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Yapılan başvuruda; simli iplik üretim ve dağıtım pazarında hakim durumda olduğu ifade edilen Betareks Metalize İplik ve Ambalaj Sanayi A.Ş. (Betareks)'nin, mal teslimleri ve hizmet ifalarında uygulanacak KDV oranlarını düzenleyen 2007/13033 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nda %18 olarak belirtilen KDV oranını %8 olarak uygulamayarak mal bedelinde suni indirimlerle yıkıcı fiyatlamaya yapmakta olduğu iddia edilerek gereğinin yapılması talep edilmiştir.

40 **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 7.7.2010 tarih ve 5282 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 14.7.2010 tarih, 2010-3-153/İİ-10-396.İS sayılı İlk İnceleme Raporu, Rekabet Kurulu'nun 5.8.2010 tarih ve 10-52/959-M sayılı toplantısında görüşülmüş ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun çerçevesinde soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 3.9.2010 tarih ve 2010-3-153/ÖA-10-376.NV sayılı Önaraştırma Raporu 7.9.2010 tarih ve REK.0.07.00.00-110/398 sayılı Başkanlık önergesi ile 10-59 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Raporda; başvuruya konu iddialar bakımından Betareks Metalize İplik ve Ambalaj Sanayi A.Ş. hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41.

50 maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı ve şikayetin reddedilmesi gerektiği sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Başvuruda Yer Alan İddialar

Başvuruda;

- Betareks'in simli iplik üretim ve dağıtım pazarında %80 pazar payıyla hakim durumda olduğu,
 - mal teslimleri ve hizmet ifalarında uygulanacak KDV oranlarını düzenleyen 2007/13033 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nda "iplikler ve iplik imali için hazırlanan her nevi filamentler, lifler, vb. (Pamuktan, yünden, tiftikten, hayvan kıllarından, ipekten, sentetikten, suni maddelerden, dokumaya elverişli her nevi maddelerden veya bunların karışımlarından elde edilenler.)" için uygulanacak KDV oranının %8, bunun dışında kalan mal ve hizmetler için ise %18 olacağına hüküm altına alındığı ve Betareks'in ürettiği 6 adet iplik çeşidi haricindeki tüm mallar için KDV oranını anılan karara göre %18 olarak uygulaması gerekirken %8 olarak uyguladığı,
 - Betareks'in anılan pazarda faaliyet gösteren tüm firmaları pazar dışına çıkararak fiili tekel konumuna ulaşmak amacıyla 3 yıldır %18 olması gereken KDV oranını %8 olarak uygulamak suretiyle yıkıcı fiyat uyguladığı ve bu süre içinde pazar dışına itilen firma sayısı dikkate alındığında amacına ulaşmakta olduğunun görülebileceği,
 - mal bedelinde suni indirim yaparken maliyete çok yakın indirim oranları ile oluşan aşırı düşük fiyatları, piyasada sahip olduğu hakim güç unsurlarıyla kapattığı,
 - Betareks'in söz konusu uygulamayla hakim durumunu kötüye kullandığı ve 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiği
- ifade edilerek, gereğinin yapılması talep edilmektedir.

I.2. İlgili Pazar

80 Betareks, metalize iplik, sim ve polyester film üretiminde bulunmaktadır. Metalize iplikte dumping yapılması nedeniyle söz konusu pazar korumaya alınmıştır. 2010/21 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ'de (2010/21 sayılı Tebliğ) Çin Halk Cumhuriyeti, Güney Kore, Tayvan ve Hindistan menşeli metalize iplik ithalatında gerçekleşen dumping nedeniyle 2004 yılında alınmış olan önlemin ortadan kalkması durumunda dumpingin ve zararın devam etmesinin veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olduğu tespit edildiğinden, uygulanmakta olan dumpinge karşı önlemin aynen uygulanmaya devam edilmesine karar verilmiştir. Buna göre söz konusu ülkelerden gelen ürünlerde kg başına 2,2 ABD Doları önlem alınacaktır.

90 Aynı Tebliğ'de "yerli üretim dalından temin edilen veriler ışığında yapılan incelemeler sonucunda mevcut önlemin de etkisiyle 2006-2008 döneminde metalize iplik üretiminin ve iç piyasa satışlarının miktar bazında arttığı, birim maliyetlerde düşüş yaşandığı, büyümeye paralel olarak yerli üretim dalının satışlarını arttırdığının görüldüğü" belirtilmektedir.

Bunun yanı sıra yine aynı Tebliğ'de "mevcut dumpinge karşı önlem öncesi döneme ilişkin şikâyetçi¹ yerli üreticinin ekonomik göstergeleri ile önlem sonrası göstergeleri

¹ Betareks, Kafasa Tekstil San. Tic.Ltd. Şti, Ram Fil İplik ve Tekstil Ürünleri San. ve Dış Tic. Ltd. Şti, Güray Tekstil San. Tic. Ltd. Şti. ve Beymaks Tekstil İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti.

karşılaştırıldığında, önlemlerle beraber yerli üreticinin birçok temel ekonomik göstergesinin olumlu yönde seyir izlemeye başladığı" ifade edilmiştir.

100

I.2.1. İlgili Ürün Pazarı

Betareks'in ürün portföyü tek kat sim ipliği, bükülmüş sim ipliği (metalize iplik), sim tozu (glitter), metalize ve boyalı polyester filminden oluşmaktadır. Sim ipliği suni yoldan metalize görünümü verilmiş parlak renklere sahip bir iplik çeşididir. Söz konusu ürün, parlak olması sebebiyle tekstil sektöründe çok farklı alanlarda kumaş imalatı ve dikişinde kullanılabilir. En yaygın kullanım alanları dokuma, dar dokuma, triko, örgü, yuvarlak örgü, nakış ve dikiş ipliğidir.

110

Tek kat sim ipliği, ana hammaddesi olan metalize veya şeffaf polyester filmin ince şeritler halinde kesilip makaraya sarılmasıyla üretilmektedir. Tek kat sim ipliğinin diğer ipliklerle takviye edilmesiyle veya bükülmesiyle örgü, dokuma ve nakışta kullanılacak özelliklerde sim ipliği elde edilebilmektedir. Üretimde kullanılacak makineler yurtdışından üretim teknolojisiyle birlikte ithal edilmektedir. İplik büküm makinelerine sahip başka çeşit iplik üreticilerince sadece polyester filmi ince şeritler halinde kesecek makine ilave ederek simli iplik üretimine geçilebilir.

120

Dosya mevcudu bilgi ve belgelerden, son beş yıl içinde pazardaki büyümeye paralel olarak ana sim ipliği üreticisi sayısının ikiden ona çıktığı anlaşılmıştır. Kurulum aşamasında olup yakın zamanda faaliyete geçecek başka firmalar da bulunmaktadır. 2010/21 sayılı Tebliğ'de de dumping önleminin yürürlükte olduğu 2004 yılından bu yana yerli üretici sayısında önemli artış olduğunun görüldüğü belirtilmektedir.

130

Teşebbüs faaliyette bulunduğu pazarda sim ipliğe ikame olarak parlak renklere sahip floş, polyester, naylon ve akrilik ipliklerin de kullanılabildiğini ifade etmektedir. Ancak simli ipliğin ana hammaddesinin polyester iplik olmadığı da belirtilmektedir. Parlak renklere sahip olmayan polyester ipliğin simli iplik yerine kullanılmadığı dikkate alındığında, sim iplik pazarı, polyester iplikten ayrı bir pazar olarak değerlendirilebilecektir.

Öte yandan 2010/21 sayılı Tebliğ'de Betareks'in faaliyet gösterdiği alanın 5605.00 gümrük tarife pozisyonu (GTP) altında yer alan "dokumaya elverişli ipliklerden metalize iplikler (gipe edilmiş olsun olmasın), ip, şerit veya toz şeklindeki metalle birleştirilmiş veya metalle kaplanmış 54.04 veya 54.05 pozisyonundaki şerit ve benzerleri" (metalize iplikler) olduğu belirtilmektedir.

140

Bu veriler ve şikayetin konusu çerçevesinde ilgili pazarın geniş olarak parlak renkli ve metalize sentetik iplik pazarı olarak ya da daha dar bir tanım olan metalize/sim iplik pazarı olarak tanımlanabileceği mümkün olmakla birlikte, dar tanımın değerlendirme bakımından daha kesin sonuç vereceği kanaati ile ilgili ürün pazarı bu dosya özelinde metalize/sim iplik pazarı olarak tespit edilmiştir.

I.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

Metalize ipliğin üretici ve ithalatçı teşebbüsler tarafından tüm Türkiye'de dağıtımının yapılabildiği, ülke genelinde rekabet koşullarında bölgeler bazında belirgin farklılıklar olmadığı ve ürünün alıcılarının Türkiye'nin her yerinden sipariş verebileceği göz önüne alınarak ilgili coğrafi pazar Türkiye olarak belirlenmiştir.

I.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

150 Öncelikle belirtmek gerekir ki, Kurulun yetki alanı içerisinde bulunmamakla birlikte, önaraştırma döneminde başvuruda yer alan KDV usulsüzlüğüne ilişkin iddianın gerçeği yansıtmadığı yolunda bilgi ve belgeye ulaşılmıştır. İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı tarafından Betareks'e gönderilen 15.7.2009 tarihli yazıda sentetik ve suni filament ipliklerin, sentetik, suni monofilamentlerin ve dokumaya elverişli metalize ipliklerin %8 KDV'ye tabi olduğu ifade olunmaktadır. Söz konusu metin Betareks'in KDV konusunda usulsüzlük yapmadığına işaret etmektedir. Bu durum, başvurunun temellendirildiği vergi usulsüzlüğü iddiasının gerçeği yansıtmadığını göstermekle birlikte konunun 4054 sayılı Kanun çerçevesinde değerlendirilmesine aşağıda yer verilmektedir.

160 Türkiye'nin en büyük sim iplik üreticisi konumundaki Betareks tarafından metalize iplik pazarının büyüklüğünün yıllık 4000-5000 ton arası olduğunun tahmin edildiği belirtilmektedir. Bu miktarın yaklaşık %...'inin yerli üreticiler tarafından sağlandığı, geri kalan %...'lik kısmının ise ithal edildiği tahmin edilmektedir. 2010/21 sayılı Tebliğde Betareks'in toplam Türkiye üretiminin %61'ine sahip olduğu ve Katasa Tekstil San. Tic.Ltd. Şti, Ram Fil İplik ve Tekstil Ürünleri San. ve Dış Tic. Ltd. Şti, Güray Tekstil San. Tic. Ltd. Şti. ve Beymaks Tekstil İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti ile beraber bu oranın %81'e ulaştığı ifade olunmuştur. Bununla beraber Gümrük Müsteşarlığı'ndan elde edilen veriler sadece metalize iplik ithalatının 2009 yılında ton olduğunu göstermektedir. Bu rakam Betareks'in metalize iplik satışları ile karşılaştırıldığında, söz konusu Tebliğde yer alan veriler ile bu bilgilerin çeliştiği ve bu verilere dayanarak yapılacak bir hakim durum analizinin tartışmalı sonuçlar verebileceği görülmektedir.

170 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi ile "Bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanması hukuka aykırı ve yasak"tır. Hakim durumun kötüye kullanılmasına ilişkin yapılan analizlerde, ilk aşamada şikayete konu olan teşebbüsün hakim durumda olup olmadığı incelenebileceği gibi, şikayete konu olan davranışın bir kötüye kullanma hali içerip içermediği de öncelikle değerlendirilebilir. Aşağıda Betareks'in hakim durumda olup olmadığından bağımsız olarak, şikayet konusu eylemin kötüye kullanma olup olmadığı incelemesine yer verilmiştir.

180 Anılan madde kapsamında sayılan ve şikayete de konu olan yıkıcı fiyat uygulaması 17.6.2010 tarihli 10-44/772-254 sayılı Kurul kararında şu şekilde tanımlanmaktadır: "Yıkıcı fiyat, üzerinde anlaşma sağlanan genel kabul görmüş bir tanımla olmamakla birlikte, rekabetin elimine edilmediği veya en azından kısıtlanmadığı durumda, kârlı olmayan fiyat olarak ifade edilmektedir. Bu nedenle yıkıcı fiyatlama yapan teşebbüsün daha sonra fiyatlarını rekabetçi seviyenin üzerine çıkararak zararını telafi etmeyi amaçladığı kabul edilmektedir. Dolayısıyla yıkıcı fiyat uygulaması genellikle maliyet altı fiyat olarak ortaya çıkmaktadır. Olağandışı düşük fiyatlara katlanılmasının gerekçesini ise, rakiplerin söz konusu fiyatlar ile rekabet edemeyerek piyasa dışına itilmesi amacı oluşturmaktadır. Yıkıcı fiyatlama döneminde katlanılan zararlar, rakiplerin piyasa dışına itilmesinden sonra yapılan fiyat artışları ile karşılanabilecektir. Bu anlamda bir yıkıcı fiyatlama uygulamasından bahsedilebilmesi için teşebbüsün hâkim durumda bulunması, fiyatın maliyet altı olması, rakiplerin piyasa dışına çıkarılmasının amaçlanması ve yıkıcı fiyatlama dönemindeki zararların

200 karşılanabilmesi başlıca unsurlar olarak karşımıza çıkmaktadır...Bunun yanı sıra maliyet altı fiyatlandırmanın yıkıcı fiyat olarak kabul edilebilmesi için fiyatlandırma stratejisinin sürekliliğinin de bulunması gerekmektedir.”

Yıkıcı fiyatlandırmanın tespitinde hakim durumun belirlenmesinden sonraki unsur maliyet altı fiyatlandırma değildir. Mevcut dosya bakımından hakim durum analizinden bağımsız olarak maliyet altı fiyatlandırmanın gerçekleşip gerçekleşmediğinin tespit edilmesi yıkıcı fiyatlandırma değerlendirmesi için yeterli olacaktır.

210 Rakiplerin piyasa dışına çıkarılmasına yol açabilecek bir maliyet altı fiyatlandırma uzun süreli ve teşebbüsün kar etmesini engelleyici düzeyde olmalıdır. Tablo 1’de teşebbüsün ürettiği sim ipliği çeşitlerinin son 1 yıllık dönemde aylık bazda ortalama fiyat/ortalama maliyet farkına yer verilmektedir.

Tablo 1: Betareks Sim İpliği Aylık Fiyat Maliyet Farkı

Ay	Sim İpliği Çeşidi	Fiyat Maliyet Farkı (TL)	Ay	Sim İpliği Çeşidi	Fiyat Maliyet Farkı (TL)
Mart 09	M		Ekim.09	M	
Mart 09	MH		Ekim.09	MH	
Mart 09	MX		Ekim.09	MX	
Mart 09	PX		Ekim.09	PX	
Mart 09	ST		Ekim.09	ST	
Nisan 09	M		Kasım.09	M	
Nisan 09	MH		Kasım.09	MH	
Nisan.09	MX		Kasım.09	MX	
Nisan.09	PX		Kasım.09	PX	
Nisan.09	ST		Kasım.09	ST	
Mayıs.09	M		Aralık.09	M	
Mayıs.09	MH		Aralık.09	MH	
Mayıs.09	MX		Aralık.09	MX	
Mayıs.09	PX		Aralık.09	PX	
Mayıs.09	ST		Aralık.09	ST	
Haziran.09	M		Ocak.10	M	
Haziran.09	MH		Ocak.10	MH	
Haziran.09	MX		Ocak.10	MX	
Haziran.09	PX		Ocak.10	PX	
Haziran.09	ST		Ocak.10	ST	
Temmuz.09	M		Şubat.10	M	
Temmuz.09	MH		Şubat.10	MH	
Temmuz.09	MX		Şubat.10	MX	
Temmuz.09	PX		Şubat.10	PX	
Temmuz.09	ST		Şubat.10	ST	
Ağustos.09	M		Mart.10	M	
Ağustos.09	MH		Mart.10	MH	
Ağustos.09	MX		Mart.10	MX	
Ağustos.09	PX		Mart.10	PX	
Ağustos.09	ST		Mart.10	ST	
Eylül.09	M				
Eylül.09	MH				
Eylül.09	MX				
Eylül.09	PX				
Eylül.09	ST				

Kaynak: Betareks

Yukarıda görüldüğü üzere Betareks bir yıllık dönemi oluşturan 65 ayrı veri içerisinde

10-59/1205-455

220 sadece tek bir cins iplikte ve 2 sefer ortalama üretim maliyetinin altına satış yapmış, maliyet altı satış süreklilik arz etmemiştir. Sim ipliği cinsi bazında Mart 2009 – Mart 2010 döneminde teşebbüsün toplam satışları ve toplam maliyetleri karşılaştırıldığında da teşebbüsün herhangi bir sim ipliği cinsinde zarar etmediği görülmektedir. Söz konusu verileri içerir tabloya aşağıda yer verilmiştir:

Tablo 2: Mart 2009 – Mart 2010 Dönemi Betareks Toplam Satış ve Maliyet Karşılaştırması (TL)

Sim İpliği Cinsi	Toplam Satış	Toplam Maliyet
M		
MH		
MX		
PX		
ST		

Kaynak: Betareks

Bunlara ek olarak teşebbüsün 2009 yılı ve 2010 Mart ayına kadar bilançoları verilerine Tablo 3'te yer verilmiştir. Tablo-3, incelendiğinde de Betareks'in zarar etmediği görülmektedir.

Tablo 3: 2010 Mart Ayına Kadar ve 2009 Yılı Betareks Bilanço Verileri (TL)

	2009	2010
Net Satışlar		
Satışların Maliyeti		
Satışların Maliyeti + Faaliyet Giderleri		
Dönem Net Karı		

230 Kaynak: Betareks

Yukarıda sunulan bilgiler ışığında Betareks'in, süreklilik arz eder nitelikte maliyet altı satış gerçekleştirmediği ve kar etmeyi sürdürdüğü görüldüğünden, hakim durumda bulunup bulunmamasından bağımsız olarak, yıkıcı fiyatlandırma sayılabilecek bir eylemde bulunduğu sonucuna ulaşılabilmesi için gerekli koşulların olmadığı anlaşılmıştır.

240 Dolayısıyla, Betareks'in KDV'de usulsüzlük yoluyla ya da başka bir yolla yıkıcı fiyatlandırma olarak nitelendirilebilecek bir eylemde bulunduğuna işaret eder herhangi bir belge, bilgi ya da bulguya ulaşılamadığından, 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında ihlal olarak değerlendirilecek bir durum söz konusu değildir.

250

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

260

Dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.